

Adri Eikens

Adriana (Adri) Eikens is geboren op 18 september 1935 in Medan, NOI. Ze was de dochter van Cornelis Eikens en Ria Vervloet. Haar ouders trouwden op 8 juli 1931 in Medan. Ze had twee zussen, Cornelina (Nellie) (7 oktober 1933, Medan) en Eugenie (24 juli 1937, Medan). Haar vader werkte voor de oorlog op Harrison's en Crossfield in Brastagi.

Haar vader was tijdens de mobilisatie militie-soldaat bij de stadswacht in Deli. De Stadswachters hadden tot taak een aantal bruggen te bewaken en toen ze moesten terugtrekken hebben ze, zoals de opdracht was, de bruggen vernield. De Japanners verrasten de Stadswachters bij het dorpje Tiga Roenggoe, vlakbij het Toba Meer. Ze werden gevangen genomen, ontwapend en daarna op 14 maart 1942 in koele bloede vermoord door de Japanse militairen. Hij werd begraven op het Nederlands Ereveld Ancol en kreeg postuum het Mobilisatie-Oorlogskruis voor KNIL-militairen.

In Kamp Brastagi wordt Adri op 4 augustus 1943 geïnstalleerd als kabouters bij de eerste kabouterskring. In september 1943 werd haar moeder Oehoe voor de tweede kabouterskring en in december werd ze geïnstalleerd als padvindstersleidster. Ze werd kampleidster en kreeg het voor elkaar dat de Japanse commandant Scouting toestond. Na de bevrijding van het kamp laat ze padvindsters de vlag officieel hijsen.

Tijdens de oorlog zat Adri met haar moeder en zussen in het Meisjeshuis in Brastagi. Brastagi was een gemengd Japans interneringskamp op Noord-Sumatra, 60 km ten zuiden van Medan aan het Toba-meer. Het kamp was ondergebracht in het gebouwencomplex van de Planters School Vereniging Brastagi, de bungalow van Harrison & Crossfield en Huize Tameling. De vrouwen en kinderen die op de hoogvlakte rondom Brastagi en Kaban Djahe verbleven en enkele oudere mannen werden geïnterneerd in de kostschool waar normaal accommodatie was voor 200 kinderen. De kampeiding was Nederlands. Op 16 april 1942 opende het kamp en waren er 939 mannen, vrouwen en kinderen gevangen. Na de eerste chaotische weken vond iedereen een plekje. Vrouwen en meisjes sliepen bij elkaar in de voormalige klaslokalen en kinderslaapzalen, jongens ouder dan 8 jaar sliepen apart. Het kamp bestond uit een groot hoofdgebouw, rondom een binnentuin gebouwd, met aan de ene kant de lagere school met een zeer ruim gymnastieklokaal en het kleinere H.B.S. gebouw. Aan de andere kant van het hoofdgebouw stond het nieuwe meisjeshuis, ziekenhuis en het z.g. straatje, waar een aantal gebouwde huisjes voor de onderwijzers waren, een voetbalveld en een klein park, het Vondelpark.

Voor de oorlog was er al een Scoutinggroep in Brastagi. Na de Japanse bezetting stopten de Scoutingactiviteiten. In het geheim vormde Akela van Braningen met een aantal jongens de Pioniersgroep met de patrouilles Arenden en Panters. Om de jongens en meiden in het

kamp wat om handen te geven lukte het Akela van Braningen van de Nederlandse kampeiding toestemming te krijgen 'officieel' met Scoutingactiviteiten te starten. Scouting werd in principe door de Japanners verboden, maar soms wel oogluikend toegestaan. Gedurende de oorlog waren ze soms strenger en soms meegaander. Op tien augustus 1942 werd de Afdeling Brastagi opgericht. Het afdelingsbestuur werd gevormd door Hopman Meijerink, Oehoe Oomen (Kabouters), Akela Hoek (welpen), Akstra De Lavalette (padvindsters) en Akela van Braningen als secretaresse. Voor de jongens waren er 2 welpenhordes en twee jongenstroepen: de Pioniers en de Rimboejagers. Voor de meisjes werd gestart met 2 kabouterkringen en twee meisjestroepen: Skoth en Opino. Ze hadden khaki uniformen maar de patrouillelinten waren het enige Scouting kenmerk.

In september 1942 timmerden de jongens een hoek in de gymzaal om apart te kunnen zitten met de troepraad. "De Wigwam" werd het centrum van de afdeling Brastagi, met een deur die zelfs een goed slot had. Negen zware houtblokken om een echt brandend imitatie kampvuur verhoogden de gezelligheid. Het portret van Baden-Powell vond een plaatsje aan de muur op een blauwe jamboree-das. Op de 28^e wordt De Wigwam ingewijd. In oktober werden van twee oude jurken vlaggen gemaakt voor de verschillende onderdelen.

Op 22 december 1942 werden de geïnterneerden uit het Dokter Fonds ziekenhuis in Pematang Siantar overgebracht naar Brastagi. Er kwamen bijna 700 mensen bij. De scouts hielpen mee iedereen naar hun slaapverblijf te wijzen en spullen te dragen. Alle lessen op school en bijeenkomsten werden verboden en de lokalen werden gebruikt voor de huisvesting. Mede door de toestroom van de nieuwe bewoners bleek in januari 1943 Scouting zo populair dat er ondertussen 3 jongenstroepen, 4 welpenhordes, 3 meisjestroepen, 4 kabouterkringen en een pionierstersstam waren, samen ruim 450 leden.

Op 31 mei 1943 moesten de oudste jongens naar het mannenkamp Soengei Sengkol. Onder de groep zaten ook de oudere patrouilleleiders. Intussen werd ook een nieuw afdelingsbestuur gevormd, omdat Hopman Meijerink door de Japanners zwaar mishandeld was. Naast Hiawatha Van Braningen als presidente en Awanda Put als secretaresse waren Akstra de Lavalette, Akela Hoek en Oehoe Overdijkink bestuurslid.

Adri wordt op 4 augustus 1943 geïnstalleerd als kabouter bij de eerste kabouterkring. In september 1943 wordt haar moeder Oehoe voor de tweede kabouterkring omdat Oehoe Oomen naar Poelau Brajan overgeplaatst wordt. Eind '43 was de sfeer in het kamp erg bedrukt en dit raakte ook Scouting. Kinderen liepen weg en jongens die wel lid bleven werden gepest. De twee jongenstroepen werden hierdoor verboden door de afdelingsleiding. Maar begin '44 kwam er weer nieuwe energie. Er werd een nieuwe pioniersgroep opgericht met de patrouilles panthers, eekhoorns, vossen en bevers. Ria Eikens werd op 30 december 1943 geïnstalleerd als padvindsterleidster, samen met Carla Bodenhausen, in aanwezigheid van alle 25 leidsters. Ze werd kampeidster en kreeg het voor elkaar dat de Japanse commandant Scouting toestond. Toen er na verloop van tijd een Japanse official onverwacht op inspectie kwam, droeg Eikens een padvindsters uniform en maakte iedereen zich zorgen om de gevolgen. De Japanner gaf haar hartelijk een hand. Hij was ook scout en had de Wereld Jamboree in Vogelenzang in 1937 bezocht.

Half december 1944 moesten alle jongens die ouder dan 10 waren het kamp verlaten naar het mannenkamp Si Rengorengo. Het leven werd steeds zwaarder in Brastagi. Alleen de

Opino groep ging door tot het eind, met 4 patrouilles. Medio juni 1945 sloot het kamp en werden 1347 vrouwen en kinderen naar kamp Aek Pamienke III gebracht. Ook daar was Ria Eikens kampleidster. Het kamp Aek Pamienke bestond uit drie afzonderlijke kampcomplexen midden tussen de rubberbossen aan de spoorlijn van Medan naar Rantau Prapat, tussen het station Aek Pamienke en het plaatsje Bandar Doerian. De kampen waren omheind met prikkeldraad. De mensen waren ondergebracht in barakken (sommigen spreken van koeliehuisjes) in open plaatsen in de jungle, gemaakt van stokken en planken met een atapdakbedekking.

Na de overgave van de Japanners op 15 augustus was pas 25 augustus de dag dat de gevangenen echt vrij waren. Nora Prins en Ria Eikens stonden op een podium en Ria had in haar armen de driekleur. De padvindsters mochten deze hijsen.

Terug in Nederland woont haar moeder in Bilthoven en is hertrouwd met Nicolas Pierre Raphaels. Ze ontving het Verzetsherdenkingskruis.

Meer informatie

[De Sumatra post » 13 jul 1931 - Art. 85 |](#)

[Delpher](#)

[Deli courant » 08 jul 1931 - Art. 21 |](#)

[Delpher](#)

[Deli courant » 08 okt 1932 - Art. 12 | Delpher](#)

[Deli courant » 19 sep 1935 - Art. 9 | Delpher](#)

[Deli courant » 24 jul 1937 - Art. 21 | Delpher](#)

[Cornelis Eikens | Oorlogsgravenstichting](#)

[Leidsch Dagblad | 4 juli 1970 | pagina 17 - Historische Kranten, Erfgoed Leiden en](#)

[Omstreken \(courant.nu\)](#)

[Verzetsherdenkingskruis \(geni.com\)](#)

[Bevrijd! | Museon Omniversum \(museon-omniversum.nl\)](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Dokter Fonds Ziekenhuis Medan \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[BRASTAGI \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

Brastagi kampbewoners 1942-1945

[Brastagi - Wikipedia](#)

[Soengei Sengkol Medan \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Si Regnorengo Rantau Prapat \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Aek Pamienke Rantau Prapat \(japaneburgerkampen.nl\)](#)

[Aek Pamienke - Wikipedia](#)

Logboek Opinotroep (via van Braningen)

Noord Sumatra in Oorlogstijd deel 1942 - uitgave van Stichting Noord Sumatra

Documentatie

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.